

PRIRODNE NEPOGODE ŠIROM OTVARAJU VRATA OSIGURAVAČIMA

Prirodne nepogode poput zemljotresa i uragana mogu pogubno da utiču na razvoj ekonomije u državi. Poslednjih godina reosiguravači su usmereni ka međunarodnim organizacijama kao što je Svetska banka, ne bi li predstavili inovativna rešenja i podstakli države na ulaganje u preventivne mere za smanjenje posledica prirodnih nepogoda. Sve učestalije regionalne nepogode reosiguravačima pružaju mogućnost da prošire svoju delatnost u oblasti ekonomije. Godine 2007. grupa država na Karibima oformila je „Caribbean Catastrophe Risk Insurance Facility – CCRIF“, regionalni odbor koji odlučuje o pitanjima u vezi s prirodnim nepogodama, a njegov rad podržali su reosiguravači kako bi se razradile preventivne mere u slučaju uragana ili zemljotresa. Odbor sada razrađuje strategiju proširenja delovanja i u drugim regionima, a jednog dana mogao bi da se bavi i osiguravajućim pokrićima u poljoprivredi.

Međusobne povlastice

Regionalni odbori poput CCRIF utiču na države koje imaju suficit u budžetu da izdvajaju novac za preventivne mere i pomoć područjima pogođenim prirodnim nepogodama.

Trevor Maynard, menadžer tima za urgentne vrste rizika u „Lloydu“, kaže da je ilustrativan primer zemljotres koji se 2009. godine dogodio u Indoneziji, kao i brojne aktivnosti koje su tada preduzete da bi se šteta svela na minimum; reosiguravači, voljni da prošire polje svoje delatnosti, uvek su dobrodošli. U regionima označenim kao „žarišta“, počelo je da se razvija i reosiguranje u oblasti procene i prevencije šteta od prirodnih nepogoda. Postojanje regionalnih odbora zaduženih za tu delatnost omogućava reosiguravačima da razviju izazovan strukovni posao na trusnom tlu sa složenim ekološkim problemima. Osnivanje tih odbora može da bude i stepenica u napredovanju svesti o značaju preuzimanja rizika i prevencije šteta, a inicijativa

stručnih timova, poput eksperata CCRIF, pospešuje razvoj regionalnih tržišta osiguranja, što je važan deo ekonomskog napretka većih razmera.

Proračun troškova

Prirodne nepogode veliki su izdatak za državnu vlast, preventivno zbog gubitka ljudi i rashoda usled materijalne štete, tvrdi **Reto Schnarwiler**, rukovodilac Sektora za ljudske resurse u društvu „Swiss Re“ u Cirihiu. Ali fondovi za prikupljanje sredstava za prevenciju i saniranje posledica prirodnih nepogoda nisu kese bez dna, zbog čega se države ohrabruju da traže i alternativne načine finansiranja za tu namenu. Čunami koji je decembra 2004. godine pogodio Aziju i odneo oko 220.000 ljudskih života, pri čemu je materijalna šteta procenjena na 15 milijardi američkih dolara, predstavljao je budilnik za zemlje u razvoju. Ta nepogoda inicirala je dijalog među državicima, resornim organizacijama i reosiguravačima.



Multiregionalna organizacija

CCRIF je prvi od odbora osnovanih kao multiregionalna organizacija koja pruža pomoć državama pogođenim prirodnim nepogodama, reči su **Davida Simmonsa**, predstavnika reosiguravajuće delatnosti u kući AON. Reč je o odboru zaduženom da procenjuje i prati rizike na teritoriji 16 karipskih zemalja, a okuplja reosiguravače kao što su „Hiscox“, „Partner Re“, „Munich Re“ i „Swiss Re“. Prema njegovim rečima, osnivanje CCRIF veliki je korak s obzirom na to da su ga podržali Svetska banka i drugi donatori. Odbor je već usmerio 6,3 miliona američkih dolara za saniranje šteta koje su izazvali uragani u Turskoj i na ostrvima Caicos, a očekuje se da će ubuduće taj odbor proširiti svoja pokrića i obezbediti sredstva i u slučaju ponovnih šteta na istom području.

CCRIF nije jedini

Praksa i iskustvo CCRIF primer je koji treba da slede i drugi regioni podložni prirodnim nepogodama, a nekoliko srodnih inicijativa upravo je u toku. Schnarwiler kaže da „Swiss Re“ saraduje sa „Inter-American Development Bank“ radi osnivanja odbora za prevenciju šteta izazvanih prirodnim nepogodama, a plan je da se razradi strategija za upravljanje rizicima, koja je počela da se primenjuje 2010. godine. Njegova koncepcija podrazumeva „novu generaciju“ rešenja zasnovanih na kombinaciji različitog dosadašnjeg iskustva, a ideja je da se svaka zemlja pojedinačno opredeljuje za reosiguranje preko centralizovanog registra u okviru odbora reosiguravača. U planu je i formiranje regionalnih odbora reosiguravača u Aziji i Centralnoj Americi, koji bi radili po uzoru na CCRIF. Osiguravač „Alliance“ osnovao je AO-SIS, odbor za prevenciju šteta izazvanih prirodnim nepogodama za područje malih ostrvskih zemalja u Pacifiku, a drugi odbor, sa istom namenom, oformila je „Asian Development Bank“, koja prikuplja novac za osiguranje od šteta izazvanih prirodnim nepogodama u velikim azijskim gradovima.

Planetarni dijalog o klimi

U decembru 2009. godine u Kopenhagenu je održan stručni skup o klimatskim promenama, na kojem je predloženo osnivanje Odbora za tu oblast, na inicijativu grupe reosiguravača iz kuće „Munich Re“. Simmons kaže da je inicijativa pokrenuta da bi se oformio odbor osiguravača za pokriće rizika u vezi s klimatskim promenama, a i da bi se pružila logistička i finansijska podrška zemljama



u razvoju. Odbor takođe ima ulogu da podrži vlast u državama koje su osetile posledice prirodnih nepogoda. Uragan „Dean“ prouzrokovao je velike štete u poljoprivredi na Jamajci 2007. godine, a CCRIF, iako nije zadužen za pokrića privatnih šteta, doprineo je da se prikupi veća pomoć i za sanaciju šteta u poljoprivredi i drugim privrednim granama.

IZVOR: [HTTP://WWW.LLOYDS.COM/NEWS-AND-INSIGHT/NEWS-AND-FEATURES/360-NEWS/ENVIRONMENT/CATASTROPHE_POOLS_OPEN_WINDOW_OF_OPPORTUNITY](http://www.lloyds.com/news-and-insight/news-and-features/360-news/environment/catastrophe_pools_open_window_of_opportunity)

PREVELA I PRIREDILA:
ANA V. VODINELIĆ, M. A.